

19.5.2025

FI-2020-PUUPAKKAUSJÄRJESTELMÄ

1 Järjestelmän kuvaus

Julkaisija

Kuormankantajat-neuvottelukunta ylläpitää näitä sääntöjä ja hallinnoi **FI-2020-Puupakkausjärjestelmää**, jäljempänä FI-2020.

FI-2020 järjestelmän tarkoituksena on luoda tehokkaasti toimivat puitteet puisten kuljetuspakkausten, joista kuormalavat muodostavat valtaosan, käytölle ja hallinnoinnille. Päämääränä on optimoida tarvittava puupakkauskanta ja niistä aiheutuvat kustannukset sekä kohdistaa kustannukset oikeudenmukaisesti aiheuttamisperiaatteella. Järjestelmä huomioi ympäristölainsäädännön vaatimukset. Järjestelmä tuottaa tietoa puupakkausten käytöstä, kierrosta ja vastuullisista toimintaperiaatteista.

Järjestelmä

Järjestelmä perustuu siihen, että puiset kuljetuspakkaukset ovat VNP 962/1997 (muutokset 1025/2000, 987/2004 ja 817/2005) tarkoittamaa tavarankaukusta, jäljempänä puupakkaus. Järjestelmässä pakkaukset ensisijaisesti veloitetaan tai erillisen sopimuksen mukaisesti palautetaan. Järjestelmään kuuluvat pakkauksia valmistavat, käyttävät ja korjaavat yritykset sekä puupakkauskeskukset. Sääntöjen muutoksista päättää Kuormankantajat-neuvottelukunta.

Soveltoamisalue

Järjestelmää sovelletaan yleisessä, soveltoamisalueilteessä, liite 1. mainittuihin, kenen hyvänsä käytettävissä oleviin pakkauksiin, niiden kuljettamiseen ja muuhun käsittelyyn Suomessa.

Eri sopimuksella ja -ohjein tätä järjestelmää voidaan soveltaa myös yhden tahon omistamiin tai määräysvallassa oleviin pakkauksiin.

Muita kuin standardoituja puupakkauksia käsitellään vain palautuslogistiikan osalta.

FI-2020-puupakkausjärjestelmä koskee kolmea yritysryhmää Kuormalavakeskukset, Lavakorjaajat ja Lavavalmistajat.

Pakkausten veloituseriaatteen

Tavarankantaja sopii vastaanottajan kanssa kauppasopimuksessa, miten puupakkaukset käsitellään ja veloitetaan. Liitteessä 2 on kuvattu kelpoisuusmäärät, joissa huomioidaan pakkausten laatu.

Vaihtoehtoiset veloitustavat:

- A. Puupakkaukset veloitetaan toimituksen yhteydessä tavaralaskussa erikseen.
- B. Puupakkaukset sisältyvät tavarankantajan hintaan.
- C. Puupakkauksia ei veloiteta toimituskohtaisesti, vaan saldoja seurataan osapuolten sopimalla tavalla ja saldot tasataan tai laskutetaan sovittavalla tavalla.

Sitovuus

Kauppa- ja kuljetussopimuksissa sovitaan FI-2020 puupakkausjärjestelmän käytöstä.

19.5.2025

TOIMIELIMET - TOIMIVALTA

Järjestelmän hallinnoija

FI-2020 järjestelmän käytännön asioita hoitaa Kuormankantajat-neuvottelukunta.

Lavakeskus

Kuormankantajat-neuvottelukunta ja lavakeskus sopivat erillisellä lavakeskussopimuksella, liite 3, että yritys sitoutuu noudattamaan Puupakkausjärjestelmä 2020 -toimintaperiaatteita.

Lavakeskus ostaa ja myy, vuokraa, laatulajittelee, tarvittaessa korjaa tai korjauttaa ja noutaa sekä toimittaa puita kuljetuspakkauksia käyttäjille. Lisäksi ne, sopiessaan tuottajajärjestöjen kanssa, mm. Suomen Pakkaustuottajat Oy:n kanssa, voivat hoitaa ympäristölainsäädännön tarkoittamaa puupakkausjätteen materiaalina kierrätystä tai energiana hyödyntämistä.

Lavakeskukset ovat FI-2020 järjestelmän paikallisia edustajia, joilta saa tietoja järjestelmään liittyvistä asioista. Puupakkauskeskus vastaa sopimuksistaan ja liiketoiminnastaan asiakkailleen ja yhteistyökumppaneilleen itse.

2 Toiminnan kuvaus

Puupakkausten hankinta

Käyttäjä ostaa pakkaukset. Uudet standardinmukaiset hankitaan valmistusluvan omaavilta valmistajilta ja uudelleen käytettävät tämän järjestelmän muilta käyttäjiltä tai puupakkauskeskuksilta.

Käytettyjen lavojen hankinnassa ostajan on edellytettävä korjaussertifikaattia tai sopimuksen tehneen lavatoimijan antamaa todistusta.

Puupakkausten omistus

Veloitusvaihtoehdossa C. omistus määräytyy käyttäjäosapuolten sopimuksen mukaan. Toimittaessa näiden sääntöjen veloitussopimuksen A. tai B. mukaisesti, käyttäjän hallussa olevat puupakkaukset ovat käyttäjän omaisuutta.

3 Kuormattujen puupakkausten lähettäminen

Yleistä

Kuormatut **puiset kuljetuspakkaukset** toimitetaan, kuten tavarat muine pakkauksineen.

Rahtikirjan käyttö ja täyttäminen

Asiakaskohtaisista lähetyksistä tehdään rahtikirja, johon merkitään pakkausten määrä ja ohjeellisesti tyyppi liitteen 2 taulukon 2 mukaisin tunnuksin. Terminaaleille toimitettavien pakkausten rahtikirjamenettelyistä sovitaan erikseen.

19.5.2025

Puisten kuljetuspakkausten täyttö

Tavaran lähettäjä käyttää vain ehjiä standardinmukaisia tai muita sovittuja pakkauksia. Tavaran lähettäjä vastaa lähettämistään pakkauksista tavaran vastaanottajalle.

Lastaustarkastus

Kuljettaja tarkastaa lastaamansa tavarat, **puiset kuljetuspakkaukset** ja rahtikirjamerkinnot tiekuljetussopimuslain ja tämän säännön mukaisesti. Standardin-mukaisten pakkausten kelpoisuus tarkistetaan liitteenä olevien kelpoisuusmääritysten mukaan. Kuljettaja kirjoittaa rahtikirjaan mahdollisen varauman.

Kuljetus

Kuljetusliike kuljettaa kuormatut pakkaukset, kuljetussopimuksen, tilauksen ja tiekuljetussopimuslain mukaan ja vastaa niistä kuten pakkauksesta yleensä. Kuljetusmaksun perusteena käytetään vaihtoehtoisesti rahdituspainoa 333 kg/m³, kappalehintaa tai muuta kuljetussopimuksessa sovittua tapaa.

Vastaanottotarkastus

Tavaran vastaanottaja tarkastaa vastaanottamansa tavarat, puupakkaukset ja rahtikirjamerkinnot. Standardinmukaisten pakkausten kelpoisuus tarkistetaan liitteenä olevan kelpoisuusmäärittelyn mukaan. Vastaanottaja kirjoittaa rahtikirjaan mahdollisen muistutuksen.

Säilytys

Puupakkaukset on säilytettävä asiallisesti säänsuojassa, niin että niiden kunto säilyy hyvänä. Mikäli niitä säilytetään ulkona, niiden kiertoaika on oltava mahdollisimman lyhyt.

4 Tyhjien puisten kuljetuspakkausten palauttaminen

Yleistä

Tyhjien pakkausten palautus hoidetaan sovittujen toimitusehtojen mukaisesti. Käyttäjä voi palauttaa pakkaukset lähettäjälle, sovitulla tavalla keskusliikkeen paluukuljetukseen, sopimalleen toiselle käyttäjälle tai myydä puupakkauskeskukselle. Suositus on, että lavapalautus organisoidaan puukeskusten kautta, jolloin ne toimivat puolueettomina lajittelijoina, korjaajina ja raportioijina.

Pakkausten palauttaja kirjoittaa rahtikirjan, johon merkitään pakkauslajit ja -määrät. Rahtikirja toimii pakkauksen veloituksen ja kuljetusmaksun laskutusperusteena.

Käyttäjälle palautetaan vain käyttökunnossa olevia pakkauksia. Rikkinäiset, mutta korjauskelpoiset myydään valtuutettuun puupakkauskeskukseen tai käyttäjä korjauttaa ne itse. Kuljetusmaksu ja sen maksaja määräytyvät osapuolten sopimuksen mukaan.

Vastuut

Puupakkausten lähettäjä vastaa lähettämistään pakkauksista vastaanottajalle. Kuljetusliike vastaa pakkauksista kuljetustehtävän aikana tiekuljetussopimuslain mukaisesti.

Kuljetusta varten niputus

Tyhjät puupakkaukset niputetaan sovittavalla tavalla käyttöasentoon, kuormalavat n. 2,3 m korkuiseksi nipuiksi. Palautettavaksi lastattavat pakkaukset on oltava välittömästi lastauspaikalla saatavissa kuten muukin tavara.

19.5.2025

Lastaustarkastus

Kuljettaja tarkastaa pakkausniput. Standardinmukaisten pakkausten niput tarkastetaan liitteen 2 olevien kelpoisuusmääritysten mukaan. Kuljettaja kirjoittaa rahtikirjaan mahdollisen varauman.

Kuljetus

Kuljetus hoidetaan toimittajan kanssa sovitulla tavalla keskusliikkeiden paluulogistiikan yhteydessä, tavarantoimittajalle tai paikallisille lavakeskuksille. Kuljetusliike kuljettaa palautettavat puupakkaukset kuljetussopimuksen, tilauksen ja tiekuljetussopimuslain mukaisesti. Kuljetusliike vastaa pakkauksista kuten kuljetettavasta tavarasta.

Vastaanottotarkastus

Puupakkausten vastaanottaja tarkastaa vastaanottamansa pakkausniput. Standardinmukaisten pakkausten niput tarkastetaan liitteenä olevien puupakkausten kelpoisuusmääritysten mukaisesti, kuittaa vastaanotetuksi ja merkitsee rahtikirjaan mahdollisen muistutuksen.

Puisten kuljetuspakkausten korjaus ja hävittäminen

Jokainen puupakkausten käyttäjä voi korjauttaa korjauskelpoiset ja hävittää korjauskelvottomat. Standardinmukaisia puupakkauksia, esim. kuormalavoja saavat korjata vain valtuutetut korjaajat. Korjaus tehdään kunkin pakkaustyyppin rakenne- ja korjausstandardin mukaisesti. Korjauttajan on varmistettava korjaajan luvallisuus [Palta.fi/KUKA](https://www.palta.fi/KUKA) –sivustolta.

Lavakeskus päättää ostamiensa pakkausten korjauskelpoisuudesta, puupakkausten kelpoisuusmäärittelyn liitteen 2 mukaisesti.

Osapuolet voivat sopia keskenään kumpi toimittaa rikkinäiset pakkaukset korjattavaksi tai kierrättää korjauskelvottomat. Lavakeskus ei maksa korjauskelvottomista pakkauksista, vaan on oikeutettu veloittamaan niiden kierrätyskustannukset PPK Oy:n sopimuksen mukaan.

Tuottajayhteisövelvoitteet

Järjestelmässä toimitaan ympäristölainsäädännön mukaisesti. Puupakkausjätteen materiaalina kierrätys, hyötykäyttö energiaksi ja tilastointi- ja tiedotusvelvoitteet hoidetaan yhteistoiminnassa tuottajajärjestöjen kanssa, mm. Suomen Pakkaustuottajat Oy.

Informaatiojärjestelmä

Kuormankantajat-neuvottelukunta pitää yllä infojärjestelmää osoitteessa [Palta.fi/KUKA](https://www.palta.fi/KUKA). Sivuilta löytyy mm. tietoja FI-2020 järjestelmän säännöistä, toimijoista ja palveluksista. Sivulla on linkit muihin sidosryhmiin ja tietoihin sekä tähän järjestelmään liittyvien organisaatioiden yhteystiedot. Sivu toimii puupakkauksiin liittyvänä yleisenä tietokanavana.

Sääntöjen muuttaminen

Muutokset näihin sääntöihin tekee Kuormankantajat-neuvottelukunta.

Laadun varmistaminen

Kuormankantajat-neuvottelukunta valtuuttaa, erillisin sopimuksin, tarvittavat puupakkausten valmistuksen ja korjauksen laadunvalvojat.

19.5.2025

Erimielisyyksien käsittely

Toimijat sopivat tämän järjestelmän käytössä syntyneet erimielisyydet keskenään

5 Määritelmiä

Kertapakkaus tai -lava

Ei standardisoitu rakenteen eikä korjauksen osalta, lähinnä kertakäyttöön tarkoitettu puinen kuljetuspakkaus, esimerkiksi kertakäyttöinen kuormalava.

Korjaaja

Järjestelmää hallinnoivan yhteisön valtuuttama ja valvoma puisten kuljetuspakkausten korjaaja.

Korjaajasopimus

Korjaajan toimintaa määrittelevä sopimus.

Kuljettaja

Kuljetusliike, terminaalilyhtiö, puisia kuljetuspakkauksia kuljettava toimija.

Käyttäjä

Näitä sääntöjä noudattava, puisia kuljetuspakkauksia käyttävä toimija.

Lava, kuormalava

Yleensä kuormalava tai rakennestandardisoitu kuormalava.

Lavakeskus

Järjestelmää hallinnoivan yhteisön valtuuttama lavakeskus, joka valmistaa, ostaa, keräilee, laatulajittelee, korjaa/korjauttaa, myy, vuokraa ja toimittaa puupakkauksia niitä tarvitseville. Lisäksi se voi sopimalla tuottajajärjestöjen kanssa hoitaa puupakkausjätteen materiaalina kierrätystä tai energiana hyödyntämistä voimassaolevan lainsäädännön mukaan.

Lavakeskuksen sopimus

Puupakkausyrityksen toimintaa määrittelevä sopimus.

Pakkaus-/lavasaldo, -velka

Asiakaskohtaisesti lähetettyjen/palautettujen pakkausten määrien erotus tai velka.

Lähettäjä, pakkaaja, lavoittaja

(VNp 962/1997 tarkoittama pakkaaja) Tavarán myyjä, maahantuoja, pakkaaja, tavarán puisille kuljetuspakkauksille pakkaaja.

Muistutus

Rahtikirjamerkintä, jolla varataan oikeus esittää myöhemmin vaatimuksia toimituksen suhteen.

Rahtikirja

Tiekuljetussopimuslain mukainen dokumentti, jonka tiedoilla tavara kuljetetaan lähettäjältä vastaanottajalle. Rahtikirjaan merkitään pakkausten tyyppi ja lukumäärä ja mahdolliset varaumat tai muistutukset, ks. liite 2.

19.5.2025

Sekalava, -pakkaus

Useamman asiakkaan lähetyksiä sisältävä kuljetuspakkaus.

Sopijayhteisö

Järjestelmää hallinnoiva kuljetuspakkausten käyttäjien yhteisö.

Suorapalautus

Kuljetuspakkausten palauttaminen välittömästi tavarantoimituksen yhteydessä.

Varauma

Rahdinkuljettajan rahtikirjamerkintä, toisen osapuolen mahdollisen virheen varalta myöhemmin esitettäviä vaatimuksia varten.

Vastaanottaja

Tavaran ostaja, kuormattujen kuljetuspakkausten vastaanottaja.

Vuokrasopimus

Puupakkauskeskuksen ja käyttäjän välinen pakkausten vuokrasopimus.

6 Liitteet

1. Soveltamisalue
2. Kelpoisuusmääreet ja rahtikirjamerkinnät
3. Lavakeskussopimus

19.5.2025

Liite 1: Puupakkausjärjestelmän 2020 soveltamisala

Luvalliset standardilavat

- FIN 1000x1200mm
- EPAL/EUR 800x1200

Muut lavat ja kertalavat

- Varttilava 400x600 (Myymlälava)
- Dusseldorf-teholava (DD-lava) 600x800
- Teholava 600x800
- Kertalava 800x1200
- kertalava 1000x1200
- Muovilava 800x1200
- Lavakaulus 600x800
- Lavakaulus 800x1200
- Lavakaulus 1000x1200

19.5.2025

Liite 2: Puupakkausjärjestelmä 2020:sä käytettävät kelpoisuusmääritelmät ja ohjeelliset rahtikirjamerkinnot

Kelpoisuusmääre (EPAL/EUR, FIN)

- 1 Uusi lava
- 2/A Uudenveroinen vaalea
- 3/B Käyttökelpoinen harmaa
- 4/C Käyttökelpoinen tumma
- 5 Rikkinäinen, korjattavissa oleva (ohjeellinen määrittely ”max 3 vaihdettavaa lautaa (ei välilautaa)”)
- 6 Romutettava

Soveltamisalan mukaisissa tuotteissa merkataan rahtikirjassa tuotteen kuntoa kuvaava tunnus

- FIN 1000x1200 (uusi/A/B/C/korjattava/romu)
- EUR 800x1200 ((uusi/A/B/C/korjattava/romu)
- EPAL 800x1200 ((uusi/A/B/C/korjattava/romu)
- Varttilava 400x600 (Ehjä tai rikki)
- Teholava 600x800 (Ehjä tai rikki)
- Kertalava 800x1200 (Ehjä tai rikki)
- Kertalava 1000x1200
- Muovilava 800*1200 (Ehjä tai rikki)
- Lavakaulus 600*800 (Ehjä tai rikki)
- Lavakaulus 800*1200 (Ehjä tai rikki)
- Lavakaulus 1000*1200 (Ehjä tai rikki)

19.5.2025

Liite 3 Lavakeskussopimus

FI-2020-puupakkausjärjestelmän tarkoituksena on luoda tehokkaasti toimivat puitteet puisten kuljetuspakkausten, joista kuormalavat muodostavat valtaosan, käytölle ja hallinnoinnille. Päämääränä on optimoida tarvittava puupakkauskanta ja niistä aiheutuvat kustannukset, kohdistaa kustannukset oikeudenmukaisesti aiheuttamisperiaatteella, varmistaa kuljetusten tuote- ja henkilöturvallisuus sekä edistää puupakkausten tuottajavastuuelvoitteiden toteutumista.

Hyväksymällä tämän sopimuksen sitoudumme seuraaviin toimintaperiaatteisiin:

1. Omavalvonta/sisäinen auditointi

- Korjaajan ja valmistajan on toimintaa koskevan standardin tai ohjeen mukaisesti säännöllisesti varmistettava raaka-aineiden kelpoisuus ja valmistettujen tai korjattujen tuotteiden vaatimustenmukaisuus. Raaka-aineille on tehtävä dokumentoitu vastaanottotarkastus jokaisen vastaanotetun erän yhteydessä.
- Jokaisesta valmistetusta tuote-erästä on dokumentoitava tuotteen merkittävät mitat, naulaus sekä raaka-aineiden kelpoisuus vähintään kolmesta tuotteesta. Valmistajan on pidettävä kirjaa valmistettujen erien koosta.
- Korjaajan on vähintään viikoittain dokumentoitava korjatuista lavoista päämittojen oikeellisuus ja naulauksen oikeellisuus. Lisäksi korjaajan on pidettävä kirjaa käytettyjen raaka-aineiden määristä sekä korjattujen tuotteiden määristä.
- Lavakeskuksen on pidettävä kirjaa hankittujen, myytyjen, korjattujen ja hävitettyjen pakkausten määristä. Puupakkauskeskuksella pitää olla luvallisten lavojen korjaukseen oma korjauslupa, yhteistyösopimus korjaajan kanssa tai luotettava selvitys siitä, miten korjausta vaativat lavat käsitellään.
- Valmistajan, korjaajan ja lavakeskuksen on auditoitava oma toimintansa vähintään kerran vuodessa. Auditoinnin on katettava vähintään seuraavat osa-alueet ja auditointi on dokumentoitava:
 - Toimintaohjeiden ajantasaisuus
 - Luvat, lisenssit ja niiden ajantasaisuus
 - Raaka-aineet (vastaanotto, kelpoisuusmenettelyt, kirjaamiset)
 - Henkilöstön pätevyys
 - Tilat ja laitteet
 - Asiakaspalautteiden järjestelmä
 - Tuotteiden vastaanotto ja lähetys

2. Johdonkatselmus 1krt/2 vuotta

Valmistajan, korjaajan ja lavakeskuksen on vuosittain katselmoitava oma toimintansa. Johdon katselmuksessa on mukana KUKA-neuvottelukunnan valtuuttama asiamies. Johdon katselmus on dokumentoitava ja allekirjoitettava.

- Johdon katselmus sisältää vähintään:
 - aiempien johdon katselmusten vuoksi käynnistettyjen toimenpiteiden tilanne
 - toimintaohjeiden kannalta olennaisten ulkoisten ja sisäisten asioiden muutokset
 - tiedot toiminnan suorituskyvystä ja vaikuttavuudesta, mukaan lukien seuraavista kehityssuunnista:

19.5.2025

- 1) asiakastyytyväisyys ja palaute olennaisilta sidosryhmiltä
- 2) organisaation tavoitteiden saavuttamisen taso
- 3) prosessien suorituskky ja tuotteiden ja palveluiden vaatimustenmukaisuus
- 4) poikkeamat ja korjaavat toimenpiteet
- 5) seurannan ja mittauksen tulokset
- 6) auditointien tulokset
- 7) ulkoisten toimittajien suorituskky
- resurssien riittävyys
- riskien ja mahdollisuuksien käsittelytoimenpiteiden vaikuttavuus
- parantamismahdollisuudet.

3. Ulkopuolinen auditointi

- Valmistajat ja korjaajat auditoidaan standardien ja ohjeiden mukaisesti sisällöltään ja taajuudeltaan. Lisäksi auditoinneilla varmistetaan yritysten omien sisäisten auditointien ja johdon katselmusten suorittaminen.
- Lavakeskukset auditoidaan joka toinen vuosi erillisen auditointilistan mukaisesti.

4. Tietojen keräys ja luovutus, sertifikaatit ja viestintä

- Kuormankantajat-neuvottelukunta kerää tarvittavia tietoja puupakkausten määristä (maahantuonti, valmistus, uudelleenkäyttö, korjaus ja muu kierrätys).
- Valmistajilla, korjaajilla ja lavakeskuksilla on oltava tarvittavat luvat ja lisenssit.
- Kuormankantajat-neuvottelukunta käyttää viestinnässään ensisijaisesti [Palta.fi/KUKA](https://www.palta.fi/KUKA) – sivustoa. Kuormankantajat-neuvottelukunnan oleellinen tehtävä on tuoda julki järjestelmään kuuluvien toimijoiden toiminnan vastuullisuus.

5. Valtuutettu Lavakeskus-logo

- Hyväksymällä tämän sopimuksen Lavakeskus on oikeutettu käyttämään vastuullisen lavatoimijan haltijan logoa. Lisäksi edellytetään hyväksytyn auditoinnin suoritusta.

Yrityksen edustaja

KUKA-asiamies